

PRESENTACIÓ

Benestar físic, mental i social

En aquest dossier parlem de la salut, per això és convenient, en primer lloc, referir-nos al seu significat actual. L'Organització Mundial de la Salut (OMS) la defineix com «l'estat de complet benestar físic, mental i social», i no només com l'absència d'afectacions o malalties; i encara potser més àmplia i explícita és la coneguda definició establerta en el Desè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana (Perpinyà, 1976), que considera la salut com la «manera de viure autònoma, solidària i joiosa». Aquestes definicions remarquen la importància del benestar psíquic i dels aspectes ambientals, relacionals i socials per al manteniment de la salut. En canvi, la malaltia suposa l'alteració de l'estat del cos o d'algun òrgan.

En aquest dossier utilitzarem aquest concepte ampli que inclou tant l'assistència sanitària com el vessant de salut pública, sense oblidar els aspectes socials relacionats i la implicació dels ciutadans en aquests aspectes.

Són ben coneguts els espectaculars avenços en les ciències biomèdiques experimentats especialment a partir del segle passat, per això ens ha semblat interessant començar amb un treball sobre els aspectes històrics de la salut, elaborat pel metge psiquiatre Jordi Pujiula, que presenta una breu però completa perspectiva històrica de la salut a les nostres comarques. A continuació, sense deixar el vessant històric, l'infermer i antropòleg Fernando Montesinos exposa en un detallat article l'evolució contemporània –des del 1857 fins al 2007– dels professionals de la salut a Girona, i ens parla del reconeixement i l'evolució de les diferents professions de la salut.

En un altre apartat, les professores de la UdG Dolors Juvinyà i Carme Bertran ofereixen una panoràmica de l'estat de la salut a les comarques gironines,

començant per la descripció de la regió sanitària i les seves característiques per després analitzar els resultats de l'enquesta sobre l'estat de salut dels ciutadans de les nostres contrades, els seus estils de vida, el grau de satisfacció respecte als serveis sanitaris i la magnitud de les llistes d'espera. En relació amb la salut mental a les nostres comarques, David Ballester, infermer de salut mental i professor universitari, presenta els antecedents d'aquest sector i descriu acuradament la situació actual de l'organització i atenció a la malaltia mental a casa nostra, tant l'hospitalària com la que s'efectua des de la xarxa comunitària, i finalment reflexiona sobre les línies futures de l'atenció a la salut mental.

En un darrer bloc s'agrupen tres breus aportacions elaborades pels professors Toni Vilà, Marta Vilanova i David Ballester, que tenen en comú referir-se a perspectives de futur. En el primer article, es detallen els nous equipaments i infraestructures previstes per als propers anys, tant en

l'atenció primària com en l'hospitalària, i d'aquest últim àmbit es destaquen l'Hospital Transfronterer de la Cerdanya i els nous hospitals, el d'Olot i l'Hospital Universitari Josep Trueta de Girona, sense oblidar els nous equipaments sociosanitaris adreçats a l'atenció de persones en situació de dependència i l'atenció psiquiàtrica. La segona aportació es refereix a les noves polítiques adreçades a la implicació del territori i els ciutadans en el sistema de salut, a través de la creació dels governs territorials de Salut i l'Agència de Salut Pública de Catalunya. El darrer treball tracta d'un tema de màxima actualitat, els nous estudis de medicina a la Universitat de Girona, i s'hi descriu breument la trajectòria seguida per aquest projecte, la situació actual i les perspectives de futur.

